

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénsek és a hirdetés körülírt panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Érmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár.

Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsoros sorozat egyenkénti beállítására: 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyilatkozó hasábsorokért 20 kr. Hirdetést vagy közleményt magában foglaló újdonság ára 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Kedd, Szeptember 9.

174. szám.

Gr. Szapáry és az ellenzék.

BUDAPEST, szept. 6. 1890.

n. — A szélsőbal két fele egymás hájába kapva, a mérsékelt ellenzék mértékelt tanácsalanságában: ez a magyar ellenzéki pártok helyzetének szignatúrája. Amint a magyar kormányok 1867. óta nem tudtak végbemenni, azt gr. Szapáry első fölépésével egy csapásra végbevitte: ledöntö az 1849-es és emigrációbeli Kossuth-kultusz bálványát, mely körül néhány exlatált szájkodása folytán úgy látszott, hogy az egész szélsőbal tönjenez. E látszat, a pártvezető és hipokritossága által nem ezáltalván meg, kárhözatos vonása példát szolgáltatott a magyar közvéleménynek, különösen azon részére, mely a történelmi eseményekről a csapszékében s a malom alatt szokta nézetét megalkotni.

Gr. Szapáry a honosítási törvény reformálására vonatkozó Irányi-féle javaslat tárgyalásánál éles megkülönböztetést tett az 1848. előtti s az 1848. utáni Kossuth közt, kimondá, hogy amint tisztelni kell minden hazafinak Kossuth érdemeit a szabadelvű intézmények megalkotása körül, úgy vissza kell azt taszítani a nemzetnek azon álláspontot, melyre Kossuth által egy időre sodortatt, mely az 1848. összes békeké vívmányait megsemmisítette, a nemzetet a dinastiával konfliktusba, s utóbb bukásba sodorta, s hazánktól a békét és szilárd fejlődést pár évtizedig szerencsétlenségünkre elragadta. Ugy igazság volt e fejtegetésben, hogy dörgő tapsot keltett a képviselőházban, s ez — addig a ki nem mondott igazság elhallgatásának terhe miatt nehezen leegző értelmiség köreiben. Ugy igazságot foglalt magában e fejtegetés, hogy annak sulya alatt egymásután keltek föl a szélsőbal vezérférfiai, hogy magukról az 1849-es, és emigrációi.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A cigarettó.

— Spanyol elbeszélés. — (Vége.)

Világos reggel volt már, mikor egy csapat katona kereste Juant egy őrmester vezetés alatt. Ki parancsolta őket ide? A tábornok. Különb az őrmester semmit sem felelt Araquil kérdéseire. Végig mentek a hernani főtűzár, a hol egymáshoz szorítva állanak a házak, melyek régi, faragott cizmerékkel és sárga, meg kék czikornyákkal voltak ékesítve, s melyek most olyan csinosnak tetszettek; végre megálltak a nagy piacon. Pompás idő járt, verőfény játszott a templom vörös falán és porló bástyákon, a város házában, melynek fala megfeketült a tüzevészől. A tér megtelt emberekkel, katonák állottak sorban, a templom mellett pedig Garrido állt halványan, diszruhában, körülötte tisztjei, pár lépésre pedig ünnepi öltözetben fekete fátyollal Pepa, az öreg Chegaray mellett.

Araquil egy szempillantással áttekintett mindent: a sorakozott csapatot, melynek szorongyai csillogtak a napban, a tábornokot, a szép leányt, a nyitott templomajtón át pedig az aranytől és gyertyavilágtól ragyogó oltárt.

Odavezették Garridohoz. Araquil mély pillantást vetett Pepára ez pedig sajtáságon tekintett rá fekete szemével sötét szemöldökének árnyéka alól, s úgy látszott Juannak, hogy feketekeztyűs kezében megrekett az aranykapocs imakönyv, melyre megesküdött Pepa, hogy az ő nejevé lesz.

— Hívjátok a papot! — szolt a tábornok. A pap megjelent a templom kölépésőjén, mintha már várta volna a tábornok rendeletét. Fehér papsüveg volt rajta, s úgy állt a

onalis politika czéljai követésének gyanuját elhárítsák, köztük még azok is, akik most, hogy a gr. Szapáry miniszterelnök által szerencsésen eszközölt robbantás folytán támadt jó időt Ugron Gábor a szélsőbalnak a 49-esektől való megfizetésére akarna felhasználni, vele a legelőbb személyes harcban állnak, önkénytelenül biztosítva, hogy a szélsőbalnak néhány s az utóbbi időben éppen nagy szót vivő korifeusa megérdemli a fölfelé loyáliszkodás, lefelé negyvenkilenceskedés kétkulacosságának vádját, s éppen ezért Ugronnak ellenük fordult kitakarító seprűjét.

De ha a szélsőbal teljes felbomlásba döntö gr. Szapáry czéltudatos fölépése, nem kisebb pusztulást hozott kifejtett programjával a mérsékelt ellenzék létezésére is. E pártunk korábban csak azon bizalmatlanság képezte létezési jogosultságát, melylyel állítólag orvosolhatlanul viseltetett Tisza személye iránt: mi helyt Tisza bukott, a párt különállásának fő oka eselést, s mikor aztán gr. Szapáry az új miniszterelnök programjába fölvetve a közigazgatás államosítását is, teljesen be volt rántva a gyékény e tisztelt párt lábai alól. S most már csak Mohamed kopersójának problematikus szerepét folytatja a tisztelt párt, program hiányában lebeg a két párt közt, s míg lapjai a többség kebelében létező titkos surlódások édes álmai álmódva Szapáryt bele szeretnék ijeszteni a mérsékelt vezérek iránt méltányos feltételekkel megajánlandó fuzióba, addig a párt tényleg ott áll, hogy vagy föltétlenül fuzionálnia kell a többséggel, vagy pedig szétzillog s porladozásnak indul tagjaival ki jobbra, ki balra meggyőződése vagy elkieseredése szerint.

Sikerül-e Ugronnak a personal unio alapján a szélsőbal reorganizálni, s mi lesz a mérsékelt ellenzékkel, oly kérdések,

melyekre az őszi parlamenti ülészek bizonynyal feleletet fog adni. Csak az bizonyos, hogy a többség erősebb mint valaha, s hogy gr. Szapáry miniszterelnök egyedüli ura a politikai helyzetnek, amint az a belső pártközli életben mutatkozik.

E. M. K. E.

Az Erdélyi magyar köznevelődési egyesület varánnap tartotta évi nagy gyűlését Déván, Hunyad megye kies székhelyén, az előláhosodott magyarság kelős-közepében. — Az E. M. K. E.-nek közgyűlései mindig emlékeztetnek, egy-egy fenyőpontját képezik a nemzetért küzdő egyesület tevékeny életének. Emlékeztetes nap volt a tavalyi nagy gyűlés napja, a melyen felavatták az egyesületnek igazságot és békét hirdető lobogóját, megáldva az összes hitfelekezetek imáival.

Emlékeztetes nap volt a tegnapielőtti is. Most telt le az egyet életének első hat esztendője, melyről egyik publicistánk szellemesen mondja: „hasonlít a genesis hat napjához, — csak abban látunk különbséget, hogy itt az alkotó erőnek a hetedik napon se szabad pihenniük.“

Az egyet igazgatósága fényes eredményeket ért el ez idő alatt. Pedig mennyi akadályal, nehézséggel kellett megküzdenie. Közöny, előítéletet leküzdenie; a nemzet érdeklődését felbresztene, lázban tartania; semmiből olyan vagyont gyűjtenie, melylyel az eibe kitűzött feladat megoldásához hozzá foghasson.

Az egyesület ez első hat év alatt megállapította a rendszeres munka programját; fiók egyesületekkel behálózta működése területét a szervezetebe az alföldet egészen a Tiszáig; megkezdette tevékenységét kulturális intézmények alapításával, támogatásával; ipari és közgazdasági czélok elősegítésével.

Vagyona meghaladja a félmilliót, fekvőterekkel közel az egymilliót, tagjainak száma megközelíti a 40000-et.

Ezről a bámulatos eredményről számol be az évi jelentés, melynek előjáró beszédét alább közöljük:

A jelentés első fejezetében azoknak neveivel találkozunk, kik a lefolyt évben léptek be az egyesület alapítói közé, s kikkel az

Egyszerre csak a lélekarang is elhallgatott a piacon, mely telisd-d tele volt emberekkel, nagy némaság következett, mintha a szél sügta volna a nagy újságot, hogy odaát mindennek vége van... — Zucarraga meghalt! mondá az öreg Garrido.

Araquil égő szemmel tekintett Pepára, mintha arra kéré, hogy olvasson lelkébe. — Érted tettem! Érted tettem! — mondá vadul. Pepa elfordítá fejét.

A tábornok pedig hidegen kérdé Juantól: — Araquil, mit tegyük két ezer duzarddal? — A pénzzel? Araquil megérté.

— Adják a szegénynek. Egy fillért sem akarok belőle temetésemre sem. És rámutatva a katonai kíséretre mely vele jött, kérdé: — Nemde, ez nekem szól? — Araquil — válaszolt Carrido, — katonát méreggel megölni nem szabad.

Araquil keresztet vetett magára, letérdelt a pap előtt, aztán hangosan rebegé: Isten legyen irgalmas! Hernani harangjai most szintén a halotti verset zengték, mely áthangzott a sikon, Santa Barbara dombjainak alján!

Juan fölkel, kivette mellényéből a cziparettet, Zucarraga cigarettáját s tüzet kért az őrmestertől. Aztán ajká a vette a szivarkát, egy utolsó pillantást vetett Pepára, a ki megfordult, hogy odamejjen hozzá, de hirtelen megállt. A szép legény szomorúan mosolygott, aztán lehajtá homlokát és eltűnt a katonák közt, a kiknek Garrido intett...

Pepa ismét megfordult, hogy ujra lássa őt, de már semmit sem látott egyebet, mint egy kék füstöcskét, mely tovaszállott a fején s a csillogó szuronyok fölött és elenyészett a tisztá levegőben.

Es megázólt az ének, a könyörgés a templomban, mialatt ott leun, a vörös fal

E. M. K. E. alapító és örökös tagjainak száma 1788-ra emelkedett. Számosan végakarattukban emlékeztek meg a hazafias ügyről, mások elvesztett kedveseik emléket örökítették meg alapítványokkal. Összesen 33,666 irrtal növekedett e cziman a nemzeti czéllra szolgáló vagyton. A második fejezetben a szamosujvári lobogóvató közgyűlés leírását találjuk. Közlik a hazai összes felekezetek lelkeszeinek a honpolgári testvériség nevében az egék urához emelt imákat ama jelképes lobogó körül, melynek czimere a magyar korona, szine a magyar trikolor, s melynek fájában az első szög a magyar királyé.

A harmadik fejezet az igazgató-választmány működését adja elő naplóalakban. A kisebb bizottságok, küldöttségek, megbízottak értekezleteit nem tekintve, csak a központban 51 különböző nagyobb választmányi, igazgatói és bizottsági gyűlést tartottak, melyeken 3000 ügydarabbal foglalkoztak. E fejezetnél komor sírkövek is intenek az olvasó felé. Az egyet Orbán Balázs, Fülöp Géza, dr. Hintz György és Bohus-Szűgyény Antónia aszony elhunytat gyászolja.

A következő fejezet a harminchat főkválasztmányé, melyekhez ismét kisebb „körök“ csatlakoznak. Azok a hölgyek, férfiak teszik itt meg jelentéseiket, kiknek lelkiismeretén nyugszik voltaképp az egész ügy sikere. E beszámolók nemcsak az egyesület kiterjedt halozatáról, hanem azokról az alkotásokról is adnak számot, melyeket a központ segélye vel az illető helyi örszemek létesítettek. Örműfejezet e rész azért is, mert először ad hit az alföldnek e téren való megmozdulásáról.

Az egyleti intézmények, melyekről az ötödik fejezet szót koronává egyesülnek az E. M. K. E. szervezetében és eros épületében. A köznevelődési mozgalom szándéka, küldetése, hatása, diadala a nemzeti szellem és érzalet, e kimeríthetetlen erőforrás, megővevitésén kívül ez alkotásokban tűnik ki legközvetlenebbül. Ma már 160 különböző intézmény indul munkára vagy fejlődik az egyleti eszme melegében és pap, tanító, kisdudóvó, mint a nemzet rendszerszerűt ereje, áll az egyesület szolgálatában. Az E. M. K. E. kisdudóvókat létesített, népkönyvtárakat állított fel, arra érdemes lelkészeket, tanítókat segélyezett, pártolja a magyar irodalmat, szinészetet, ipart sat.

mellett, a verőfényben, cigarettájának utolsó füstjét szívta Araquil Juan.

A halotti csöndben, mely a nagy téren ült, Pepa egyszerre vezényszót hallott a messzeségből, majd a puskák csörrenését, aztán élesen hangzott fülebe:

— Tűz! Térdre rogyott és hangosan kezdett imádkozni: — Mi atyánk, ki vagy a mennyekben...

A sortüz hirtelen kettémetszé imáját. Ugyanakkor Araquil Juan, a ki ott állott a sekrestye falánál, vérbeborult mellel bukott arcza a földön.

Midőn odalépett hozzá az őrmester, hogy fülebe bocsássa a kegyelemlovást, a cigarettát, melyet Juan ujjai között tartott, még mindig füstölt... Zucarraga cigarettájé, melynek füstje túlélte Zucarragát, a hőst és Araquilt, az orgyilkost.

Alom és valóság.

Irta: Somogyi H.

Egy hosszú májusi nap kimerülő táradalmi után pihenni tértem szerény lakomba. Testem fáadt, lelkem kimerült. Pihenni vágytam.

Agyamban tarkábbnál tarkább gondolatok kaoszba vegyülve vonultak el lomhán, mint tikkasztó hőségű napon lomha fekete felhők: lelkem forrt, de nem volt képes egy gondolathoz is szilárdan ragaszkodni. A szellemi kimerültség ama foka volt ez, melyben az agyvelő forrva akaratlanul működik száz és száz érzést, érzetet, korábban nyert benyomást vetve a fölszűre; de a lélek megkülönböztető, szétválasztó ereje hiányzik, mely a kaoszkt, összevegyített érzetét csoportosítva, öntudatos gondolattá érlelné. Az érzékek működnek, de a benyomások, melyeket közvetítenek, nem érlelődnek képzeteké. A lélek működése melletti apathia ez. Sokaig ühhettem így, fejemet kezemre

Hogy mikép áll az eddigi erőgyűjtés összege, erről a hatodik fejezet számol be. Kimutatja, miként kezelik a gróf Kun Károly 221,557 forra becsült fejedelmi alapítványán kívül a 482,339 frt 23 krajai tökélyt és mikép van még ezenkívül 111,674 forintnyi további esedékes várandóság. Kimutatja, hogy a segélyezésekre kiadott évi 15,387 frt daczára 50,000 frttal szaporították ez évben az egyleti vagyont. Az E. M. K. E. lobogója alatt 71 kisebb-nagyobb fiókba osztva 71 örökös, 1717 alapító, 19,579 rendes, 4921 pártoló, összesen 19,288 tag áll. A hazafias családok szentélyében, háromezernél több gyűjtőpersely van elhelyezve. A lefolyt évben több, mint 25,000 levelet, felhívást bocsátottak ki és e rendkívül nagy munka — másolók, szolgák, mindent beleértve, csak évi 3360 forint központi személyi kiadásba került s e megszavazott összegből is 292 frt. takarított meg.

Záraddékul azokat a történelmi jellegű iratokat, felhívásokat tessék küldözni, melyeket az egyesület a lefolyt évben szétküldött; így a Magyarország megyéihez kibocsátott felhívás szövegét, melyben Kisküküllő megye példájára az egyesület javára megyei pótdó megzavazását kéri.

Napi hírek.

— A király Debreczenben. Ő Felsége debreczeni legkegyelmesebb tartózkodásának részleteiről még a következőket közöljük:

Az ötven terítékű udvari ebéd tartama alatt a R. ácz Károly debreczeni zenekara fog működni.

Ebéd után 20 perccel 6 óra előtt Ő Felsége az indóházhoz hajtat a budapesti vasúti óra szerinti 6 órakor külön vonaton Székelyhidra visszautazni méltóztatik.

A törvényhatóságok és testületek küldöttei ugyanazon belépti jeggyel, melyet a legmagasabb megérkezéskor használtak, hat óra előtt félórával az indóházban, illetőleg a perronon helyet foglalnak.

Ő Felsége Debreczenben tartózkodása alatt, ahhoz előre bejelentett hatóságok, testületek és intézetek hódoló küldöttségein kívül másokat kihallgatásra nem fogad, vagyis magán audientiák nem lesznek: Ő Felségéhez közvetlenül kérvények sem intézhetők sem legmagasabb szállásán, sem az utcán kocsi-kázása alkalmával. A ki mindazáltal felség-folyamodványt kíván Ő Felségéhez intézni, az folyamodványát gr. Dégenfeld József főispán ur Ő Méltóságánál nyújthatja be, a ki a felség kérvényt illetékes helyre, Pápa y István val. belső titkos tanácsos Ő excellenciájához, a kabinet iroda osztály főnökéhez fogja eljuttatni Ő Felségéhez való előterjesztés végett. — Ezen legmagasabb elhatározásra figyelemzetjük a közönséget.

Emlék érmek. Ő Felsége legmagasabb látogatása emlékére Lőfkovits Arthur és Társa helybeli ékszerész Ő Felsége arczképével és a város czimerével ékített bronz,

támasztva. Beesteledett. Az eget felhők borítják, melyeknek foszlányain át csak gyérén szűrődik át a hold fénye egy-egy keskeny ezüst sávot vonva időnként a járdára.

Lelki szemem előtt feltűntek a mult jelen és jövő képei egymásután. Egy teljes emberélet nyitott hű képe volt ez. Újra látam a boldog gyermekkor édes, ártatlan örömeit. Feltűnt előttem a kedves családi otthon, melyben ezer aggodalom és megannyi gond között a szerető anya védő szárnyai alatt nevelkedik boldog öntudatlanságában a gyermek nem ismerve az életet, annak fáradságait, küzdelmeit: ama kor, melyben egy szinopompázó tarka virág avagy lepke képezi vágyainak netovábbját. — Képzetelem elem varázsolta a kis kertét, melyben oly szivesen időzött a gyermek, ápolva, dédelgetve virágait: a mezőt, melyen annyiszor kergetett tarka pillangót s szedett koszoruba virágokat. Életet nyertek újra a játékbabák, rózsás arcaikkal mintegy jelképezve a gyermekkor boldog, rózsaszínű világnézetét, a kis állatok, katonák. Ház, kert, mező, eseregdedő patak, az iskola első sikerének boldog büszkesége, mind megannyi tárgy, melyekhez ezer édes emlék fűződik, melynek mindegyike egy-egy hirt pengetést, az így keletkezett hangok kedves harmóniává egyesülnek, melynek zenéje mellett édes mámorba merül még agg korában is a törődött agg lelke.

Eltűnt e röpke kép; elmúlt a boldog kor. Lassan előhuzakodik a következő, az ifjuság képe.

Mily nemes, lélekemelő kép! Az égbolt hátterén a gyermekkor letűnő napjának aranyugrai árasztják el az előtérbe nyomuló kedves alakot.

S az alak! Erőtől duzzadó izmokkal, piros pozsgás arccal, melyről minden jó és nemesért való lelkesedés leri: lelkesedés és nemes odaadás tüztől kigyúlt szemekkel lépi

ezüst és arany érmeket vezetett. Minthogy a felsőbb engedélylyel vert csinos érme marandó emléket képeznek, azok megszerzését ajánljuk a közönségnek. Az egyik oldalon a király arczképe körül „I. Ferencz József császár és apostoli király látogatása emlékére”, — a másikon pedig „Debreczen, 1890. Szept. 12.” felírás olvasható.

A nagy nap közeledésével lépést tart a város díszítése is. — E tekintetben a hatóságokkal versenyeznek a magánosok. Ugy tudjuk, hogy azokon az utcákon, melyeken Ő Felsége keresztül kocsizik, egyetlenegy ház sem marad lobogózatlan. A város tulajdonát képező épületeken a nemzeti színű zászlók mellé kitűzik a város kékearga lobogóit is. Némely magán ház meglepő szépen lesz díszítve zászlókkal, szőnyegekkel, girlandokkal. Már most is kiválók a piaczetei Biederman ház gazdag díszítései. A vasúti iudóház már fel van díszítve. Oszlopain, ormózatain, az ajtóik, ablakok felett, a nagy fedett csarnokon vigan lengenek a trikolórok s a falakon czimerek és fenyőfa galyakból font tömött girlandok. A II. oszt. váróterem a közönség előtt el van zárva s Ő Felsége számára izléssel berendezve. A mennyezet óriási lal-dachint képez, a terem sarkaiiban, bejáratai nál pálmák, fikuszok sötétzöld lombzata kellemes harmóniába olvad össze a uehéz függönyök, fauteuil-ek és kanapék zöld alapszínével.

Polgármester ur, a kinek most kora reggeltől késő estig minden pillanatát igénybe veszik a városi ügyek és a fogadtatás lázas előkészületei, megkezdte a különféle belépti jegyek és meghívóknak szétküldését. A városi tisztviselők és a törvényhatósági bizottsági tagok egyrésze Ő Felsége megérkezéséhez a pályaudvarba, másrésze pedig a városháza lépcsőházába kap jegyet, arra az alkalomra, mikor a koronás vendéget a város első tisztviselője rövid beszéddel üdvözlí. Ez a kétféle választás azért szükséges, hogy a kik a pályaudvarban is jelen vannak a megérkezésnél, azokra nézve lehetetlen, vagy leltte nehéz volna idejében csoportosulni a lépcsőházban. A hódoló küldöttségek között, a törvényhatóságok küldöttségeivel együtt a városi bizottsági tagok újra megjelennek Ő Felsége előtt; ez alkalommal gr. Dégenfeld József főispán ur lesz a vezető.

A rendőrfőkapitányság holnap bocsátja ki a rendfenntartására, az utcái közlekedés irányítására stb. vonatkozó hirdetőmenyt.

A kistemplom és a bazár épület között is épül egy emelvény. Ezt az ev. ref. egyháztanács állíttatja, főként vendégek részére.

A város délben nem rendez ebédet, miután Ő Felsége épen a déli órákban tesz kör-

utat és szerencsételti kegyelmes látogatásával a kollegiumot, méltótelepet és a nagyerdőt. Az udvari ebéd is hamar véget érven, mely után azonnal elutazik Ő Felsége, a bankettet a délutáni órákba se tudta beilleszteni a rendezőség. Este 8 órakor azonban a hatóság vendég-szeretete gazdag vacsorát ad a nagyerdei vendéglőben. —

A felhős egekre tekintvén és a gyakori eső hullás miatt aggodván, ma minden debreczeni ember péntekre szép időt kér az Istentől.

— Felhívás a közönséghez. József főherceg Ő Fensége mint már tegnap említettük ma este 9 óra 35 perccor É-Mihályfalva felől városunkba érkezik; másnap, szerdán reggel pedig 8 óra, 6 perccor Tátra Füred felől első szülőt, fia, József Agoston főherceg Ő Fensége is ide érkezik, ezuttal legelőször szerencsételtvén városunkat magas látogatásával az ifjú főherceg. — A városi hatóság felkéri a háztulajdonosokat, különösen pedig a Várad, piacz, és péterfautczaiakat, hogy házaikat a fenséges vendég tisztelőtére már ma a fellobogózní sziveskedjenek. A legnépszerűbb magyar főherceg, és családja iránti ragaszkodást és szeretetet bizonyosan az által is ki mutatja városunk lakossága, hogy fogadtatásukra, mint más alkalmakkor, most is tömegesen fog megjelenni az indóházban.

— Hajdumegye közigazgatási bizottsága ma tartotta szeptember havi rendes ülését gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt.

— Ő. T. Az iparos ifjak által a Margit fürdő termében rendezett műkedvelő előadás tisztajövedelme fejében 11 frt 50 krt. küldött a rendőrség a tűzoltó zenekar pénztára javára. (Ez összegben benefoglatatik Dézsi Lajos 1 frt. és Sichernan Herman 50 kr. felülfizetése) Gondi Károly a fényírdájában kiűtt s gyorsan megtékezett tűz alkalmából a tűzoltó egyletnek egy 50 literes hordó jó bort ajándékozott melyet a működő tagok egyik gyakorlás után jó ízűen fogyasztottak el.

— Debreczeni honvédek József főherceg előtt. — József főherceg Ő fensége szombaton szemlélte meg a jelenleg Nagyváradon tartózkodó debreczeni 80-dik honvéd gyalogdandárt s az abba beosztott 3-dik gyalog és 2-dik lovas ezredet. — Az ekkor tartott gyakorlatról a „Nagyvárad” következő tudósítást közli: Már kora reggeli 5 óra után hagyta el a várost, a 80-ik gyalogdandár mely áll a nagyvárad 4. és a debreczeni 3. sz. gyalogezredéből és Kis-Szántón tartotta harcászati felvonulását, miközben a 2-ik huszárezred 4 százada csatlakozott hozzá. E dandár vezénylet Palkovics huszárezredes dandárparancsnok vette át, kinek feladata volt Debreczen felől képzeteileg előnyomva, az utat Nagyvárad fele kieroszakolni s az ellentálló ellen-séget elűzni. — Az ellenfél, mely a 79-ik gyalog dandárból állt, a budapesti 1. és a békés-gyulai 2-ik számú hszvéd gyalogezredet foglalta magában, reggeli 8 óra tájban indult ki a városból élénk kúrtság mellett s Pü-pökín tul foglalt állást, a mikor is hoz zácsatlakozott 1 század honvéd huszár, s az egész dandár vezényletét B o b o r y huszárez-

a mai társadalom nem az, melyet Ő magas-riptú idealizmusában magának megteremtett.

Romlatlan, ideális lelke rokonérzelmeire fogékony barátságot keres. Oly barátságot, mely menten minden mellékezőlektől csupán a barátság magasztos eszményéért hevül. Oly barátságot, mely összetöraszítja a lelkeket; ama lélekrokonágot, mely együttterés, a gondolkodás egyneműsége által egy lélek két alkot két lelket; mely elnéző, de szigorú bíbí iránt s azokat a helyett, hogy leleplezné és kendőzné, kiméletesen tárja ki eléje, rámutatva ama következményekre, melyek ezek megtartásának, ápolásának elkerülhetetlen okozatai. Amde hol talál ilyet?

Sehol, vagy csak oly ritkán, hogy elfárad a keresésben, mielőtt meglelné. Ha lelke körültekint, hogy felkeresse a nemes, önzetlen barátság geniuzsát ragyogó fényében: — egy zugban megtalál egy elasztott harpiát, melynek szárnyai piszkos önzés szolgálatában annyira elkopnak, hogy seprűnek is alig ille- nek be; arczán a kapzsiság, haszonlesés mohó vágya vígyorog le. A kép hátterében pajzán mosolyolva ajkán, hurját felajzva áll a kis kupidó. Ha közel a tavasz, a rügyet kicsalja burkából hó csökjaiával a napsugár; a rügyből bimbó fakad s az egykor zárt bimbó kibontja szirmai, hogy édes mézzel etesse a kereső méhecskét s szinopompájával elandalítsa az éhes szemet. Bimbó az ifjú romlatlan szív, melybe gondosan rejté az őstérmet az szerelem alvó magvát, míg megjő a napsugár s fölfakaszítja a bimbót. Mámorító illattal nyílik meg a bimbó, szirmai szüizes tisztaságában hány életnek adhatnak meg az élet-örömet, boldogságnak nevezett nektárt, ha gonddal óvnák azokat az élet számtalan fergetegeinek moecos porfelhőitől, ha gondosan óvnák azt a mohó, kapzsi élvezetvágy forró napsugaraitól; amaz aljas, közönséges, mindennapi felfogástól, mely a szirmokat

redes vette át. Csakhamar a helyszínére érkezett József főherceg is fényes kíséretével. 10 órakor vette kezdetet a harez, melyet a 80-ik dandár nyitott meg. Megragadó kép tárult itt a néző elé, a mint kezdetben a csatárlanczok kifejlődtek s élénk tüzelés közt előnyomultak, miközben a parancsörtsztek gyors vágatással szagudóttak minden irányban. A védők heves ellenállása erő kifelytésre indította az ellent. — A csatárlanczokat csakhamar nagyobb tömegek váltották fel, miközben a lovasság is a harez színterére lépett. A fegyver tüze mindinkább erősödött a roham oszlopok megindultak s élénk harcai kiáltások tölték be a levegőt, melyből a lovasság is kivitte a maga oroszán részét s az alkalmas pillanatokot felhasználva, sikerült támadásokat intézett az ellenre. Másfél óráig tartott a harez, mi a makacs védőket végre is hátrálásra készítette s fél 12 óra tájban, Ő fensége parancsára véget ért, a mikor is a legényiséget pihenőre vezényelték. Ezalatt mindkét dandár tisztikara a lefolyt utköz megbeszélése végett összehívott, a mikor is Ő fensége József főherceg a csapatok magatartása, tüzfegyelmek s k i t a r t á s a f ő l ő t t m e g e l é g e d é s é t f e j z t e k i. Ezek után a dandárok utnak eredtek s délutáni 2 óra tájban bevonultak a városba. A bevonulás alkalmával a hadfiakon a kimerültségnek nyoma sem látszott meg, oly szép rendben sorakozva lépkedtek dob és trombita szó mellett. — Alig volt ember, kivel a nagyszámmal kivonult orvosoknak dolguk akadt volna. Az idő is kedvező volt, az ég borongó volt eső nélkül, a levegő enyhe, mi a fáradalmakat elviselhetővé tette.

— Lővészet. Szept. 7-én tartott lővészet eredménye Díjat nyertek legjobban lövéssel Weszter István 1 db. 2 frt tallért legtöbb körlővéssel Kovács Gyula 1 db. 1 frt tallért.

A Telek utca 2135 sz. a. 5 utcaiz ablak, Ő fensége keresztül kocsi-kázása idejére, kiadó.

— H-Dorogon takarékpénztár alakítását tervezik ottani tekintélyes földbirtokosok, kereskedők, orvosok, ügyvédek és tanítók 50,000 frt alapítókével, mely 1000 drb névre szóló 50 forint névértékű teljesen befizetett részvényre hozatik össze. Az aláírási felhívást az alapítók már kibocsátották.

— A néző emelvényeket már felállította Vági Izso a népkert egész hosszában, a Kis-Várad és Ispotály utcák keresztezésénél és az Aranyi féle telken. — A szilárdan álló, az életbiztonsági követelményeknek megfelelő tribunokról kényelmesen és egészen jól láthatja a közönség a király fényes bevonulását. — Jegyek még mindig kaphatók következő helyeken: Vági Izso butikkereskedésében, Szent-Királyi és Kalenda kereskedésében, Smidt zongora raktárában és a lőtüszében.

— Tüzek. Tegnap délután 5 órakor Daku István öt malom utcaiz 121 sz. házánál tűz támadt s egy 5 öles hosszú lakóház elégett. Ma reggel, 8 órakor ismét jelenttek az őrtanyára, hogy ugyancsak ötmalom utcaiz Kálmán István ötmalom utcaiz 75 sz. házánál tűz van. A tegnapi tüzet a toronyőr, a harmadik kerület második sugarába, (tűzrendészeti beosztás szerint tehát Széchenyi utcaiz) jelezte, a mai tüzet pedig ugyanazon beosztás szerint Szt. Anna utcaizra jelezte. Szerencse, hogy a tűz színhelyéről is hirt adtak az őrtanyára s így a tűzoltóság elég idején érkezett a vész színhelyére, hogy a szomszédos nádfedelű házakat megmentse, a

bankokká változtatja át s a virágot csak annyira beosúlí, a hány szírom van rajta s minél nagyobbak a szirmok. A gondozás hiányában legnagyobb részén csakhamar átsüvit a pusztítás forró szele, a szirmok elhervadnak, színüket veszítik, lehullanak s helyükbe lép a gyümölcs, melyet a számitásizapoz nedve táplált s kiégett, elhamvaszott szivekből kitörő lángok mérges heve érlett. Hány egészséges szívet mérgezett meg e gyümölcs? Hány viruló életmezőt hervasztott sivar tarrá e gyümölcs kiömlő mérge?

Lassankint elhúzódott ez örömtelen kép is, helyet adván a harmadiknak: a férfikor képének.

A mily elragadó az előbbi két képnek fényes előtere, oly ünnepélyes benyomást tesz a harmadiknak komor hangulata, alapszíne. Mig amazokban a későbbi családások és tapasztalatok szürke ege csak fokozatosan szürkül, azon arányban, melyben a tapasztalatok fája árnyékát veti az idealizált rózsás szinben fénylő égboltra; s mig ott a szürkeségbe még mindig elementaris erővel törnek le az idealis világnézet rózsás fényugrai, addig e képnek egét teljesen szürke, borult fátyol vonja be, melynek szürkeségébe nem hatol be az előbbi rózsás fénynek egy sugara sem. A napsugár itt más, mint amazokban. A napsugár, mely ott kifakaszta a bimbót, életre kelté a szunnyadó természetet, itt fásaszt, nyomasztó bőséget kelt s kifacsarja az izzadt-ság cseppjeit. Előtérben a meglett férfiú: Ránczokba szedett homlokán a gond terhes felhő ülnek, szemében nem az ifjúkori lelkesedés, hanem a komoly számitás tüze ég. Ajkai körül nem játszadozik már az ifjuság üde, hívó, gondatlan mosolya; a kétely gunyos, sarkastikus mosolya az, mely nem hisz nem, csak akkor, ha meggyőződött. Mindama eszményképek, melyek egykor annyira tudták lelkesíteni, mind elmaradoztak tőle

mi a kavargó szélben nem kis feladat volt. Hiába figyelmeztették aztán az őrnyároló a toronyőröket, hogy kongassanak mert fűdél tűz van, azok kedélyesen pipáztak tovább, állítván hogy nem látnak semmit. Hát ennek az a magyarázata, hogy ha a toronyőr későn jelez, megszokták büntetni, de ha egyáltalán nem jelez, ha hiteltre találhat az állítása, hogy nem lát semmit — hát esetleg a büntetés alól menekül. Szóval visszaszállok ezek tüzendészetünkre, melyek tovább nem állhatnak fenn, annyival inkább, mert nálunk is vannak még olyan utcák a hol, egy kavargó szélben támadt tűz megmérhetetlen pusztításokat okozhat, s a város biztonságát nem lehet a mostani toronyőrök pálinkába áztatott éberségére bízni. Nagyon kívánatos, s a polgárság vagyon biztonságára érdekében szükséges, hogy a tüzendészeti szabályrendelet végrehajtassék s a város fizetett tűzoltósága megszorítottatván, toronyőrökül is ezek alkalmaztatassanak.

— **Teljes ellátásra** felvétetik két jöházból való izr. tanuló egy helybeli intelligens családú. Bővebb értesítést szerezhetni lapunk szerkesztőségében vagy a központi tejszervezetben.

— **Értesítés.** Értesítetik a közönség különösen a mélyen tisztelt szülék, hogy özv. Gáspár Ignácné az idén is vállal növendékeket a női munka, nem et nyelvi s rajz tanításra. Kitiűnő hírű régi intézetében az ének s zongora tanításban alapos oktatást nyerhetnek a növendékek.

— **A hol felesleges a telefon.** A „Hungária” kávéház bérleje azt hisszük nem a maga, hanem a közönség használatára vezetette be üzletébe a telefont. De mit ér vele a közönség, ha esőnget kétszer háromszor és tíz eset közül jó, ha egyszer kegyeskedik valamelyik pincéz oda fáradni s megkérdezni mi tetszik? Lapunk egyik munkatársa egy hónap óta egyetlen egyszer sem tudta telefont elintézni a Hungáriában lévőekkel viló ügyét az imént panaszoit ok miatt. Kérjük tehát a bérlet urát segítsen a bajon.

— **Népszámlálás.** Az 1891. évi január hó 1—10 ike közt megjelent országos népszámlálás tárgyában a kereskedelemügyi miniszter újabb rendeletet bocsátott ki, melyben felhívja a törvényhatóságok figyelmét, hogy számlálási ügyükül a közszeg bizalmát bíró, — az ügy fontosságát felfogni képes és érte lelkesülni tudó férfiakat válasszassanak, nehogy a népszámlálási munkálat az ország valamely vidékén azon balhittel találkozozék, mintha az oly czélzatu puhatolás akarna lenni, mely új terhek kisértésére vagy adó-felemlésre vezetne. Az ügy fontosságát tekintve nagyon kívánatos, hogy a számlálással megbízandó egyének megválasztása körültekintő figyelemmel történjék.

— **A lapszerkesztő áldása és az eső.** Egy „Szállás Somlyó” című vidéki lapban melyet az ottani esperes szerkeszt olvasnak egy esküvői tudósításban a következő elhamarkodott sorokat: „Az egymáshoz illő derék ifju párra lapunk szerkesztője kérte Istennek áldását s az ég csakugyan meg is szólalt a felhők ölben s nyomban esendes eső hullott az oly régóta szomjohózó földre.

— **Katonai lovásárok.** Szept. 18-dikán városunkban tenyészésre alkalmas 3—4 éves esődörök vásároltak az állam által. — Okt. 6. 7. napján pedig a 2. honvéd huszárezred tart pótlóvásárt.

— **Francia, német nyelv.** Szeptember hó elsején megkezdtem ismét a francia és német nyelvi oktatást, elismert rend

mint hűtlen kedvesek, elszórtak, mint ködfátyol, ha éri őket nap heve. Mi előtte az igazság istenasszonya? Ámítás, s nem egyéb. Szemei beköltvők? Miért? Hogy ne lássák miként pirul, midőn eladja az igazságot; kezében a mérleg, hogy megmérje vele, mi nehezebb: az igazság, vagy az érez, melyért veszik tőle; kezében kard, csak azért, hogy élét eltakard az arany hüvelylyel. Méltányosság: kutya, melynek istálóban h-lye. Érdem s elismerés: a két polus, melyek, ha egykor ölelkeznek, csak akkor találkoznak, különben nem. Öszinteség: vajjon arra való a nyelv, hogy azt mondjuk ki vele, mit gondolunk, vagy hogy eltagadjuk. Bizalom; bolondság, s örült, ki bizik.

A kép humor, sőt talán nyomasztó is. Előterben a meglett férfi. Ránczokba szedett homlokán a gond terhes felhői ülnek. Szemeiben nem a lelkesedés, hanem a számitás komor tüze ég. Ajkai közül a kétely gunyos mosolyával tör előre. Izmai megfeszülnek, mialatt küzd az eléje szászával gördülő akadályok ellen. Jobbra tőle a véghetetlen kiterjedésű tenger látszik, miként küzd vihar korbácsolta habjai ellen egy kis sarka. A férfi életének megkapó hü példája. Balra tőle, mint pajkos gyermek körül összetört játék szereit, összetört teljesületlen remények, szépen felépített fellegrák kietlen romjai hevernek szerzetészt. Mindegyik romhoz egy-egy sóhaj fűződik szemrehányásként hatolva fel a sorshoz; mindegyik romozott ott a keserű csalódás egy-egy sós könyve csillag. A nyitva hagyott ablakon beáramló hűvös esti légtől hideg borzongás futott végi tagjaimon. — Fülébredtem. Csak álom volt, s e kedves, szeretetreméltó Mab királynő elfedte előlem az utolsó képet, melynek főalakja az összetört agg s a sir.

szerint; tandij mérsékelt, 3—5 tagból álló csoportban előnyös feltételek mellett; gyermekekül különös szult fektetek a szépirás gyakorlatára. A magyarázat magyar nyelven adatik. — Tanítványaim kényelmére lakómat átelyeztem czeglédutczából a szt. Anna utca 2541 szám házába. — Tisztelettel Zechiui Marianna.

— **A nagyváradi m. kir. bábaképezdén** az 1890/91-iki téli tanfolyamra a beiratások október hó 1—10-ig tartanak Fülvétel végett szükséges okmányok: Honossági s keresztlevél, valamint erkölcsi s orvosi bizonyítvány. Kelt Nagyváradon, 1890. szept. 7. Dr. Konrád Márk.

CSARNOK.

Hogy keltsük föl a gyermekben a zenei hajlamot?

— Zene-pädagogiai karczolat. —

A zenei hajlam felkeltése a gyermekben nem ott kell hogy képződjék, mikor a gyermekeket leültetik a zongorához tanulni, vagy kezébe nyomják a hegedűt, vagy más egyéb hangszert, hanem a zsenge gyermekkorban, a gyermekszobában, hol már ott kell a gyermek zenei hajlamát ébreszteni s általa tetemesen megkönnyíteni a későbbi zenetanítás sikerét.

A mai divatos nevelésben az anya gondozó kezei közül száraz kedélyű governanok kezébe kerül a gyermek; pedig éppen az anyák volnának első sorban hivatva, hogy gyermekeikben felkelték a zenei hajlamot, hogy ezáltal nevelnék a kedélyt, azt a nagy kincsét, mely az élet harczaiban legerősebb pánczélunk.

Minden anyának, a ki csak teheti, csaknem kötelessége gyermekeit énekelní s zenélní tanítani.

A középkorból egy monda maradt reánk. Valamelyik császár kiadta a parancsot, hogy neveljenek föl néhány csecsemőt, a nélkül, hogy „csak egy szót is szólnának hozzájuk, vagy csak egy zenei hang is jutna fülükbe”. S ime, — beszéli a monda — a gyermekeknek meg kellett halniok, mert hát az anya édes danája nem ringatta őket álomba.

Ha a gyermek nagyobbacska lett s kezdi megkülönböztetni a fogalmakat, valóságos vétek elhanyagolni a „zenével összekötött” játékok különböző nemeit.

A pädagogia ma már teljesen elismeri az énekkel összekötött játékoknak egy nevelezesi, mint zenei fontosságát. Erőbel óta nemcsak a kisedvodákban, a gyermekertekben folyik az énekkel összekötött játék, mindinkább tért foglal a népisoklakban is. Az igazi gyermekes kedély a népdalban van letéve; a szabad természet s nem a szalon levegője neveli legjobban a gyermeknek kedélyvilágát.

A természet gyermeke tele van szép dalokkal, érzelmekkel. Ezt a friss és életerős virágokat nem szabad mesterséggel helyettesíteni. Ős, eredeti erő rejlik a népies dalokban s mindenkinek, a ki a gyermekneveléssel foglalkozik, ezekre kell első sorban a gyermeket megtanítani.

A ritmus, az ütemérzék, a dallami és harmoniai elem s végül a zenei fantázia felkeltése ébresztik legjobban a gyermekben a zenei hajlamot és érzéket.

A „ritmus” és az „ütemérzék” leginkább felkeltjük a gyermekben, ha vele indulót és táncgyakorlatokat tartunk. Milyen szép is lehet egy olyan családi kép, mikor egy lehanyatlott a nap s beköszönt a szelid alkony, a kedves apa vagy anya odaül a zongora elé s belefog egy gyujtó indulóba vagy egy pattogó tánczdarabba. A legnagyobb élvezet a 3—5 év közti gyermekeknek, kikben amikor a zenén nagy büszkén lépdelnek vagy pieziny lábaikat a táncz ritmusa szerint emlegetik, nemcsak a jövődó katonái, de „zenészei” is fejlődnek. Nagyon hasznos, ha mikor így előjatsunk, változtatjuk a taktust és a ritmust s hol indulóba, hol pedig különböző tánczdarabokba esapunk át. Csak aki hasonlót már próbált, tudja igazán, mennyire vérvé válik ez által a gyermeknek az ép ritmikus és taktus érzék. — Ha ezek az itt felhozott előgyakorlatok, különösen a föl nöttebbeknél még körtánczozal is vannak összekötve, ugy a résztvevőkre a legnagyobb érdekekkel bírnak. — Mint kiválóan a ritmikus érzéket fejlesztő emelendő ki, ha a katonai kürt-jelzéseket szöveggel látjuk el s azokat énekeltejük, mert ezen signálók főható erejük éppen abban van, hogy olyan élesen markirozott ritmikus képletek.

A ritmus mellett fősulyt kell fektetni a dallami és harmoniai érzék felkeltésére. Mind kettőt nagyban elősegíti a könnyebb daloknak közös éneklése. Természetes, hogy a legjobb dalok e czéllra itt is a népdalok, csakhogy ezek aztán egyszerűen legyenek összhangosítva. Hogy ezeknek a gyermek daloknak milyen legyen dallami alkotásnk, azt megint a népdal mutatja meg. Az pedig azt mondja, hogy kerüldödk mindazok a hangközök, melyeket nem maga a nép természetes ének modora választott ki.

A zenei fantáziának fölébresztésére ott vannak elsősorban a képekkel ellátott dalokönyvek. Van egy másik is: a mesék, s hogy ne keressünk sokáig, hát Beethoven pásztori szimfóniájának meséje. Valaki kimegy a falura s ott az üde levegőben nagyon jól érzi

magát. Elandalog a csermely-partján s hallgattja a madarak énekét. Nézi a falosiak vig tánczát, mikor egyszerre lehalló esősepppek hirdetik a közelgő vihart. Teljes erővel tör ki a vihar s majd utánna fölhangzik a lakosok hálaimája, hogy minden bajnékül vonult el. Az ilyen nagyon alkalmas a zenei illusztrációra.

Vagy ki ne ismerné azt a játékot, amikor eldugnak egy tárgyat s valakire rábízák, hogy keresse meg, miközben a zene halkabban vagy erősebben szól, a mint a kereső közeledik a tárgyhoz, vagy távolodik attól. — Ismét egy alkalmas eszköz a gyermekben a zene erőművi hatását felkelteni.

Csekélységnek látszó apró jelentéktelenségek ezek végeredményükben, de hatásukban áldásosan működő tényezők a gyermek kedélyvilágának üdvös fejlesztése körül.

Főkövi Lajos.

Teményárak a debreczeni piacon.

1890. Szeptember 2-án.

Egy m.-mázsa	feles, közép, alsó.		
Buza	6.50	6.40	6.30
Kétszeres	5.50	5.40	5.30
Rozs	5.20	5.00	4.90
Arpa	6.20	5.90	5.80
Zab	6.10	5.90	5.80
Tengeri ny	5.60	6.70	6.60
Tengeri ó	6.00	6.80	6.70
Köles	6.00	4.80	5.60
1 zsák Burgonya	1.00		

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

A Miklós-utca sarkán, a vármegyeházzal szemben.

Öszre!
Télre!
Olesón!

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Nagy
RUHA
raktár.

1500 különböző téli Mikádó kabátok 6.25-től feljebb

A zsidó ünnepekre ájtatossági és imakönyvek

nagy választékban és jutányos áron

kaphatók

László Albert

könyvkereskedésben

(a „Bika” szálloda mellett.)

Kunz József és Társa

Budapest, DEBRECZEN, Nagyvárad.

Vászon, készfahérműi,

szőnyeg

divat és rövidáru

raktára.

Menyasszonyi

kelenyék

teljes kiállítás elvállaltatik.

FÉNYES MÓR
férfi és gyermek ruharaktárában

a következő feltűnést keltő olesó árak mellett ösi és téli ruhák kaphatók.

Férfiaknak:

1 Überzieher	6	frt és feljebb
1 Téli kabát	8	”
1 Férfi öltöny	7	”
1 „ téli Mentsikoff 10 „	10	”
1 fekete öltöny	10	”
1 rövid téli kabát	3.75	”
1 szövet nadrág	2.50	”
1 csizmanadrág	2.50	”

Fiúk és gyermekeknek:

1 fiu überzieher	5	frt és feljebb.
1 „ téli kabát	5.25	”
1 „ egész öltöny	4.75	”
1 „ téli Mentsikoff 6.—	6.—	”
1 „ rövid téli kabát	2.50	”
1 „ Mikádó kabát	5.—	”

Gyermekek öltönyök 3 évestől 8 évesig 2.50—10 frt.

Báránybéléses téli kabátok 8 fttól feljebb.

Finom szörme béléses téli kabátok (bíber gal-lérral) 12 fttól feljebb.

Valódi erdelyi vízmentes köpenyeg 8—12 frtig

Mindenféle béjéssel ellátott utazó bundák 28—100 frtig.

Aláírási felhívás

a H.-Dorogon az 1890. évi június 29-én tartott értekezlet folytán létesítendő „H.-dorogi részvény takarékpénztár” részvényeire.

Alulírottak a H.-Dorogon 1890. év június 29-én tartott népes értekezleten egy H.-Dorogon létesítendő „h.-dorogi részvény takarékpénztár” alakítására vonatkozó részvény aláírások gyűjtésére feljogosítván, van szerencsénk a nagyérdemű közönséget a létesítendő „h.-dorogi részvény takarékpénztár” részvényeire való aláírás végett a következő tervezet közlése mellett tisztelettel felhívni:

1. A létesítendő takarékpénztár vállalat tárgyát képezendik: betétek kamatoztatása, kölcsön-, jelzálog-kölcsön- és leszámítási üzlet, valamint az ezekkel összefüggésben lévő hitelműveletek. Tartama 32 év.
2. Az alaptőke 50,000 frt oszt. értékben, mely 1000 drb névre szóló, 50 frt névértékű teljesen befizetendő részvényből áll.
3. Az aláírás mai napon veszi kezdetét, zár határideje 1890. év szeptember 30. délután 5 óra.
4. Az aláírás alkalmával az aláírt részvények névértékének 10%-a oszt. értékű készpénzben befizetendő.
5. Az utolsó részlet alkalmával 1 azaz egy oszt. forint bélyeg, iratás és egyéb költség címén minden egyes részvény után a pénztárba lesz befizetendő.
6. Tuljegyzés esetén az aránylagos leszállítási jog gyakoroltatni fog.
7. Az egyetemleges felelősséget a befizetett összegekért alulírottak a keresk. törv. értelmében magunkra vállaljuk.

H.-Dorog, 1890. június hó 29-én.

Dr. Demkő Agoston sk. ügyvéd.
Fejér György sk. tanító.
Révész Mihály sk. tanító.
Dr. Dömötör József sk. orvos.
Grünberger Sámuel sk. birtokos.
Ifj. Csillag Béla sk.
Hartstein Lipót sk. birtokos.

Harsányi Dezső sk. birtokos.
Szakál Antal sk. birtokos.
Tóth Mihály sk. birtokos.
Kupferstein Izrael sk. birtokos.
Rajk Imre sk. gőzmalom tulajdonos.
Klein József sk. fakeskedő.
Tóth Pál sk. kereskedő.

ZÁSZLÓK

minden színben, minőség és kiállításban kaphatók

Zádor Lajos

divattüztetésben.

258.
1890. V. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólikt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a derecskei kir. járásbíróság 1970./1890. számú végzése által idősb Szőke József örökösei javára Gránát Jakab ellen 8779 frt. 66 kr. tőke, ennek 1890. év márczius hó 7-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 95 frt 65 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1528 forint — krra becsült eséplőgép és egyéb gazdasági gépekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1970./1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Derecskén a néhai idősb Szőke József házában leendő eszközlése 1890 ik év szeptember hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűztetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen feltűfoglaltatók követelése erejéig és az 1881. évi LX t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Derecskén, 1890-ik évi szeptember hó 7. napján.

Oláh Géza
kir. bírósági végrehajtó.

Vakító fehér arccszint

gyorsan és biztosan kaphatni,

A SZEPLŐ

okvetlen eltűnik a

BERGMANN LILIONTEJSZAPPAN

használatát által, melyet egyedül Bergmann és társa Drezdában készít.

Kapható dronként 45 krért Dr. Rothschnek gyógyszerárúháza és Baum Miksa üzletében.

Eladó

A Bódogfalvai kertben hat (6) nyilas nemes gyümölcs fákkal

ellátott szőlő,

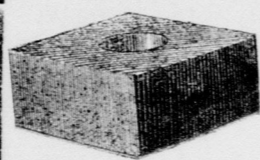
kedvező feltételek mellett, minden órára eladó.

Értekezhetni iránta Rózsaterén a 17-ik számú ház tulajdonosságával.

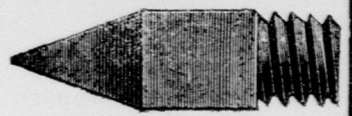

Kiadó

nagyobb lakások Nagyuj-
uteza 1708. sz. a.

TÓTH GYULA

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA

vaskereskedő cég, Debreczen, városháza épület,
ajánl dúsz választékban kitűnő minőségben és legjutányosabb
árak mellett:

öntött vaskályhákat

fa és szabályozható szén és koksztűtésre, hazai gyártmány.
Eredeti „FRIEDLANDI” szabályozható, töltő és

„meidingi szisztem” kályhák

szén és koksztűtésre, csiszolt és nickl párkányzattal,
ugyszintén köpenyvel,

mindenféle színben zománcozva,

öntött vas és lemez takarékos konyhák,

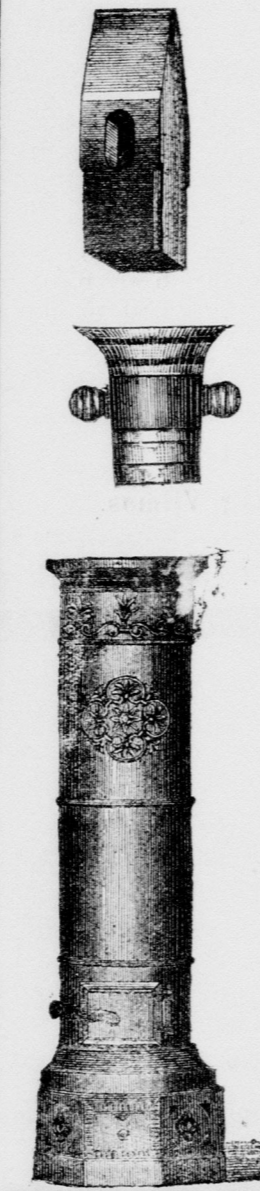
Tízdes-, egyensúly-, házi-, kalmár- és rud-mérlegeket
jótállás mellett,

zománcozott öntött vasedényeket,

zománcozott kék és márványozott lemez edényeket jótálással,
valódi francia

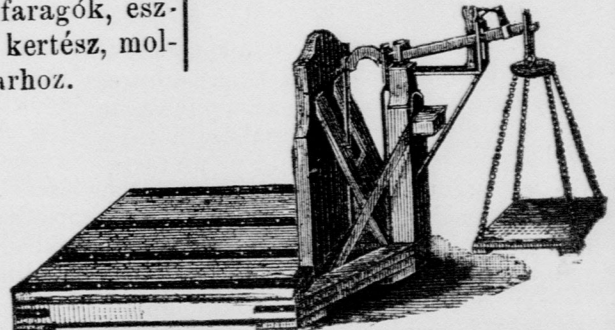
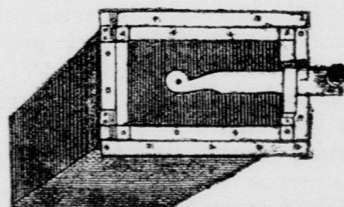
öntött-aczél szerszámok

gépész, kovács, lakatos, késes, bádogos, asztalos, ács, képfaragók, esztergályos, kádár, kerékgyártó, kőfaragó, rézüntő, üveges, kertész, molnár, tímár, szijgyártó, mészáros és hentes stb. iparhoz.

A Mc. Cormick aratógép képviselete.

A Mc. Cormick aratógép képviselete.

TÓTH FERENCZ

férfi ruha és szücs-árak raktára

Debreczenben

Főtér 1822. kis-templon. mellett.

Egyedüi dúsz választéku raktár a legfinomabb angol és francia divat cikkekben.

Elősmert izlésees és divatos szabás, elsőrendü munkaerők, pontos és szolid kiszolgálás.

Raktáram megtekintését szives figyelmébe ajánlom a n. é. közönség köréből különösen azoknak, kik a folyton házaló budapesti szabó ezékekre nem ohajtják pazaro'ni bizalmukat.